

МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ ТІЛ,
МӘДЕНИАРАЛЫҚ
КОММУНИКАЦИЯ
ЖӘНЕ ТІЛДІҢ РӨЛІ »

МӘДЕНИЕТ

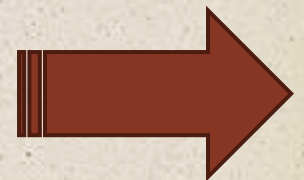
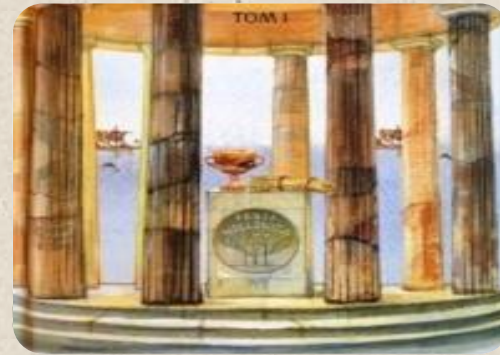
Тіл және мәдениет бір-бірімен тығыз байланысқан ұғымдар. Тіл – мәдениеттің негізгі көріністерінің бірі, ал мәдениет – тілдің мәнін аша түсетін орта. Тіл арқылы адамдар өздерінің құндылықтарын, сенімдерін, әдет-ғұрыптарын және дүниетанымын жеткізеді, сондықтан мәдениаралық коммуникацияда тілдің рөлі өте маңызды.

Тіл мен мәдениеттің өзара байланысы

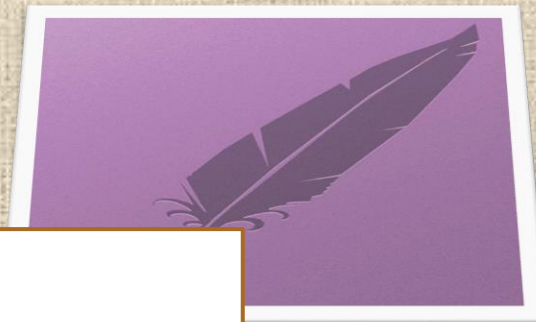

МӘДЕНИЕТ – барлық адамзат тарихының шығармашылық әрекетінің нәтижесі. Тіл – әрбір мәдениеттің ерекшелігін, халықтың рухани құндылықтарын сақтайтын және болашақ ұрпаққа жеткізетін негізгі құрал. Мысалы, қазақ халқының тілі арқылы олардың ұлттық салт-дәстүрі, тұрмыс-салты, менталитеті бейнеленеді.

Яғни, таныту

құралы

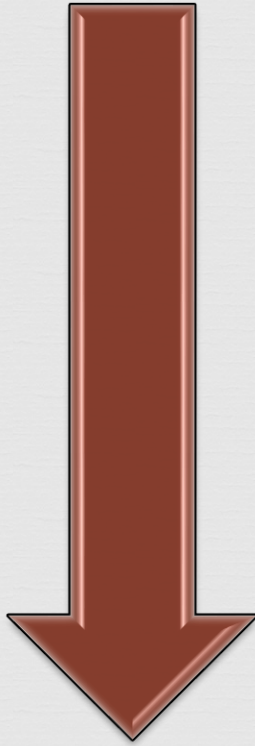
1

Тіл мәдениетті қалыптастырады: Әрбір мәдениет тілге белгілі бір символикалық мағына қосады. Атаулар, сөйлем құрылымы, тіпті күнделікті сөздер мәдениеттің дүниетанымын білдіреді.

2

Жеке және ұжымдық естеліктерді сақтау: Тіл – тарих, естеліктер және мәдени тәжірибелердің сақтаушысы. Мысалы, қазақ тіліндегі шешендік сөздер мен мақал-мәтелдер халықтың даналығы мен өмір салтын танытады..

енді, тілмен байланысы:

Мәдениаралық
коммуникацияда тіл тек
ақпарат алмасу құралы ғана
емес, сонымен қатар өзара
түсіністік, бейімделу, және
өзге мәдениеттерді тану
құралы болып табылады.

- ❧ **Құндылықтар мен менталитетті түсіну:** Әр халықтың мәдениетіне тән құндылықтары мен әдет-ғұрыптары бар, ал тіл арқылы осы құндылықтарды, халықтың дүниетанымын, ұстанымдарын түсінуге болады. Мысалы, қазақ халқының «қонақжайлық», «үлкенге құрмет» ұғымдары тілдік қолданыстардан байқалады.
- ❧ **Түсініспеушілік пен стереотиптердің алдын алу:** Мәдениеттер арасындағы тілдік ерекшеліктер түсініспеушілікке немесе стереотиптерге әкелуі мүмкін. Мысалы, кейбір мәдениеттерде тура сөйлеу – ашықтық пен шындықтың белгісі ретінде саналады, ал басқаларында бұл әдепсіздік ретінде қабылдануы мүмкін.
- ❧ **Бейімделу құралы:** Мәдениаралық коммуникацияда тілді білу және сол мәдениетке тән сөйлеу тәсілдерін игеру адамға шет елде тез бейімделуге мүмкіндік береді. Мысалы, тілдік нормаларды білу, яғни кіммен қалай сөйлесу керек екенін түсіну сол мәдениетке тез араласуға көмектеседі.
- ❧ **Тіл – мәдениаралық байланыстардың кілті:** Тілді меңгеру арқылы адамдар сол тілде сөйлейтін мәдениеттің тарихын, құндылықтарын терең түсіне алады, бұл екі елдің немесе ұлттың бір-бірін түсінуіне, сенім мен ынтымақтастықты қалыптастыруына негіз болады.
- ❧ **Тілдік сәйкестікті сақтау және бейімделу:** Мәдениаралық коммуникацияда тілді меңгеру ғана емес, тілдік сәйкестікті сақтау маңызды. Тіл арқылы өз мәдениетін сақтап қалуға деген ұмтылыс пен басқа мәдениетке бейімделу арасындағы тепе-теңдікті табу мәдениетаралық коммуникацияның негізгі міндеті болып табылады.

ТІЛ

Тіл, ең алдымен, нақты бір ұлттың мәдени-тарихи тәжірибесінің жиынтығы, ерекшелік белгісі және атрибуты, күрделі бірегейлік рәміз және оның өзін-өзі өркениеттік анықтауының бастауы.

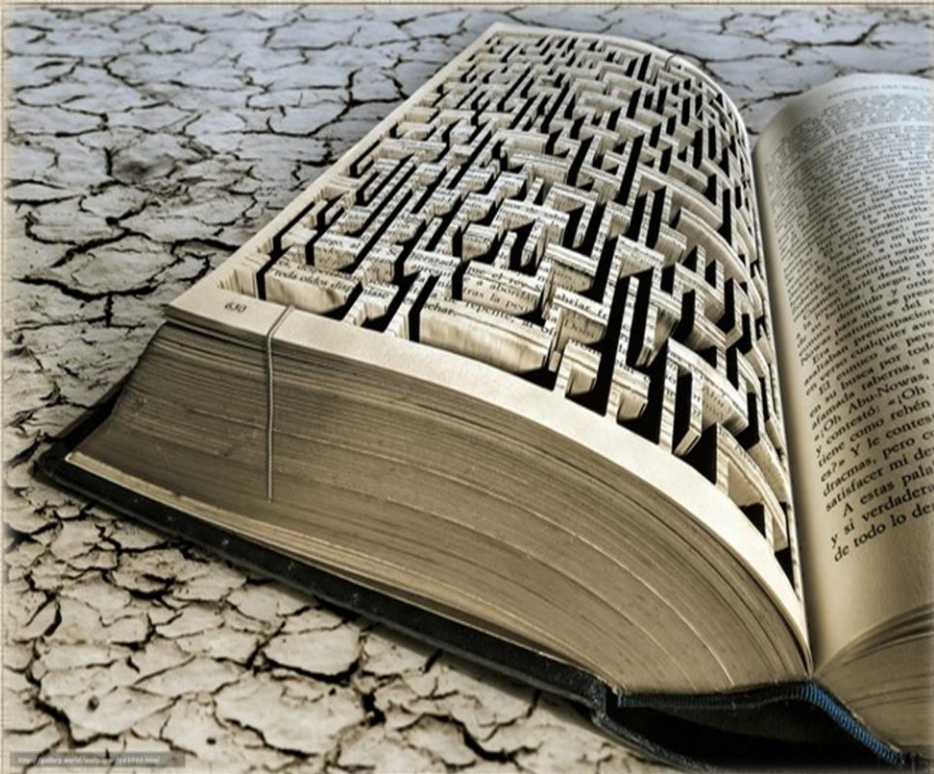
Мәдениаралық коммуникацияда тілдің маңызын арттыру жолдары

- ❧ **Шет тілдерін меңгеру:** Бірнеше тілде сөйлей білу және түрлі мәдениеттерді түсіну, басқа халықтардың құндылықтарын бағалау мәдениаралық қарым-қатынасты нығайтады.
- ❧ **Көпмәдениеттілік пен толеранттылықты дамыту:** Бір мәдениеттің ережелерін өзге мәдениетке таңбай, әр мәдениеттің ерекшелігін ескеру арқылы мәдениаралық коммуникация тиімді бола түседі.
- ❧ **Жергілікті тілді үйрену:** Шет елге көшкен немесе жұмысқа барған адам жергілікті тілді үйрену арқылы сол қоғамға оңай сіңісіп кетеді және жергілікті халықпен қарым-қатынасы жақсарады.

ТАРИХ

Мәдениет тарихы – тек өзгеру үрдісі ғана емес, өткенді сақтап, мәдени құндылықтарды мұра ету үрдісі.

☞ Қорыта айтқанда, мәдениетаралық коммуникациядағы тілдің рөлі ерекше маңызды. Тіл адамдарға бір-бірін түсінуге, әртүрлі мәдениеттің құндылықтарын бағалауға, өзара сыйластық пен ынтымақтастықты арттыруға көмектеседі.

☞ Тілді дұрыс меңгеру және оны тиісті мәдени ерекшеліктерді ескере отырып қолдану мәдениаралық қарым-қатынастың сапасын арттырады.

∞ Қорыта келе, тіл мәдениеттің айнасы ғана емес, оның сақтаушысы және жеткізушісі болып табылады. Мәдениет пен тілдің ажырамас байланысы арқылы әрбір халықтың дүниетанымы, құндылықтары және өмір салты қалыптасады және ұрпақтан ұрпаққа жетеді.

Мәдениаралық коммуникацияда тіл екі мәдениетті байланыстыратын көпір қызметін атқарып, өзара түсіністікке, бейімделуге және құрметке негізделген қарым-қатынасты орнатады.

құндылықты сақтау білу -

біздің міндетіміз

ҚОРЫТЫНДЫ

- ☞ Әр тіл мен мәдениеттің ерекшеліктерін түсіну, оны бағалай білу мәдени алмасудың тиімділігі мен сапасын арттырады. Сондықтан, әрбір мәдениеттің тілдік ерекшеліктерін ескеріп, құрметтей білу – халықаралық өзара қарым-қатынас пен толеранттылықты нығайтудың
- ☞ маңызды қадамы.

